

Nämndsplan RUN

ALLIANS

1. ATTRAKTIVT OCH INNOVATIVT LÄN MED FOKUS PÅ TILLVÄXT OCH SAMVERKAN

Västerbotten växer

Regional utveckling är en del av Region Västerbottens uppdrag med målet att öka länets attraktivitet samt en hållbar tillväxt. Regionen och länets kommuner är ömsesidigt beroende av varandra för att åstadkomma denna utveckling. Därför är samarbete och samverkan med länets kommuner avgörande. Ett utökat samarbete med våra grannlän likväl som grannländer kommer att behövas för att stärka tillväxt och utveckling i Norra Europa. Ett hållbart och innovativt tillväxtarbete är viktigt för det är genom tillväxt som skatteintäkterna i Västerbotten kan öka. För att regionen ska vara attraktiv och få goda förutsättningar för detta krävs också en fungerande hälso- och sjukvård. Båda är beroende av varandra.

Infrastruktur och transport

Region Västerbotten har med det samlade ansvaret för infrastrukturplanering i länet uppdraget att möjliggöra arbetspendling samt ha en hög tillgänglighet med så korta restider som möjligt för att kompetensförsörjning av medarbetare ska fungera. För att Västerbotten ska fortsätta utvecklas krävs fungerande infrastruktur i hela länet och det är nödvändigt att påverka såväl EU som nationell nivå inom detta område. All infrastruktur är viktig för att hållbara transporter av gods och människor ska kunna ta sig både till och från länet. Flyget är en av de viktiga funktionerna att värna. En fortsatt satsning på ökad tillgänglighet och minskade utsläpp är

viktigt för Västerbotten. En fossilfri fordonsflotta med nya bränslen samt en utbyggd infrastruktur är viktigt för såväl flyg, båt, buss, bil och tåg. Norrbottenbanans färdigställande är viktigt utifrån många aspekter, inte minst kompetensförsörjning.

Västerbotten är ett geografiskt stort län med en stor exportindustri där goda transportvägar är avgörande när det är långt till de större marknaderna i Sverige och Europa. Det är av stor betydelse att vägnätets standard håller hög kvalitet i ett stort län med långa avstånd. Tyvärr fortsätter en utveckling mot sänkta hastigheter att ske, vilket ger förlängda restider.

Sveriges medlemskap i Nato och den geopolitiska situationen medför ökat fokus på infrastrukturen, i synnerhet i öst-västlig riktning. Det handlar om väg, järnväg och flyg men även den digitala infrastrukturen i syfte att förbättra våra nordiska kopplingar till såväl Norge som Finland. Redundans i infrastrukturen är viktigt att verka för. Region Västerbotten behöver vara aktiv i det strategiska utvecklingsarbetet av transport- och infrastrukturplaner och i påverkansarbetet för finansiering av planerade infrastrukturinvesteringar.

Livsmedels- och försörjningsberedskap

Livsmedels- och försörjningsberedskapen i Västerbotten måste stärkas, och det är viktigt att det finns ett robust och effektivt samarbete mellan privata och offentliga aktörer såväl i länet som i våra närliggande regioner. Försörjningskedjan måste vara hållbar. Därför är det viktigt att aktörerna inom livsmedelssektorn som lantbrukare och andra leverantörer ges förutsättningar att verka och växa.

Livsmedelsförsörjningen måste stärkas för att vi ska klara av geopolitiska konflikter, pandemier eller klimatförändringar. Produktionen måste vara tillräcklig, likaså att det finns en sund lagerhållning. Vår självförsörjningsgrad måste höjas genom att främja produktion och innovation inom jordbruk och livsmedelsindustri. Region Västerbotten kan som stor beställare främja länets jordbrukare genom att upphandla närproducerade livsmedel och ge långsiktiga förutsättningar för näringen att satsa lokalt och regionalt.

Kompetensförsörjning

En fungerande kompetensförsörjning inbegriper många perspektiv som attraktivitet, jämställdhet, livslångt lärande, boende, infrastruktur, integration, AI, kultur, flyttmönster, löner, attraktivitet, klimat, demografi, utbildningsmöjligheter osv.

Det regionala ledarskapet för kompetensförsörjning måste bli starkare för att matcha näringslivets och offentlig sektors behov av kompetens. Det handlar både om att fler vill bo och verka i Västerbotten, att fler som ännu inte är på arbetsmarknaden kommer in, att vi använder hela arbetskraftens resurser och går från deltid till heltid, använder teknik och utökar samarbeten mellan arbetsgivare och mellan län och länder. Regionen måste även arbeta med attraktiviteten för hela norra Europa som ett strategiskt område genom att samarbeta med våra grannlän och grannländer.

För att klara kompetensförsörjningen både inom det privata näringslivet och inom kommuner och Region Västerbotten krävs förstärkta insatser för att attrahera fler människor att vilja flytta till regionen, men även en starkare samverkan och strategier för att leverera samhällstjänster även med färre anställda.

EU och internationella frågor

Det europeiska och internationella arbetet är avgörande för att Region Västerbotten ska kunna stärka länets förmåga att tillvarata möjligheterna i globalisering och digitalisering. För att fler små och medelstora företag ska kunna exportera behöver samverkan samordnas effektivt. Genom nära samarbete med kommuner, näringsliv och andra aktörer kan Region Västerbotten öka regionens attraktionskraft för nyetableringar inom både privat och offentlig sektor. Motsvarande samordning bör ske vid verksamhetsnedläggningar eller större omställningar.

Sammankopplingen av länet med närliggande regioner i Sverige samt via Kvarkenförbindelsen till Finland och vidare mot Norge är central, liksom anslutningen till det europeiska stomnätet TEN-T. Det öst-västliga stråket med tvärbanan förblir en prioriterad fråga, särskilt med tanke på behovet av elektrifiering.

I det förändrade geopolitiska läget har det öst-västliga perspektivet fått ökad betydelse, framför allt inom infrastruktur, transporter och mobilitet. Ett stärkt samarbete krävs både mot Finland genom Kvarkenförbindelsen och mot Norge, liksom fortsatt arbete med att utveckla en fast

förbindelse över Kvarken.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken i länet utgörs av buss, tåg och flyg, vilka alla är viktiga för att göra Västerbotten mer tillgängligt på ett hållbart sätt. Länet står inför stora investeringar i tågsystemet för att kunna ha fungerande kommunikationer när infrastrukturen väl är på plats. Turtäthet och komfort är avgörande för att få fler resenärer och för att skapa fungerande resvägar som gör det möjligt att leva, bo och arbeta i hela länet.

För att kunna möta de demografiska förändringarna i hela länet behövs utvecklade resekoncept för att klara kollektivtrafiken utan att det behöver bli dyrare. Till exempel kan upphandlingar och krav anpassas efter resandeantal och tillgänglighet. På vissa platser kan ringbil eller anropsstyrd trafik vara en variant, på andra orter kan nya lösningar för att förstärka kollektivtrafiken behövas.

Näringsliv och samhällsbyggnad

Ett starkt och livskraftigt näringsliv byggs av företagare som har goda förutsättningar att förverkliga sina idéer. Företagare ska uppskattas mer än de beskattas. Vårt välstånd är uppbyggt av arbete och företagande, därför är ett bra näringslivsklimat avgörande för länets utveckling. Politiken ska ge goda, långsiktiga och förutsägbara förutsättningar för företag och företagare. Det är en huvuduppgift i det regionala utvecklingsansvaret.

För oss är ett gott företagsklimat inte en fråga för några få, utan en angelägenhet för alla. Genom fler företagare kan fler jobb växa fram i många sektorer i länet. Då är det viktigt att det är lätt att starta och driva företag i Västerbotten, oavsett i vilken bransch man är verksam. Regionen har många starka områden och ligger långt fram på innovativa arenor. Regionen har idag fyra större mötesplatser. Dessa behöver ses över och vidareutvecklas.

Kultur

Västerbotten är ett attraktivt län för kultur där människors olika behov av kulturella värden kan tillfredsställas. Regionens kulturinstitutioner är viktiga delar av kulturlivet i Västerbotten. Vårt kulturarv ska vårdas och många av våra museer och institutioner är en viktig länk mellan vår tids samhälle, tidigare och kommande generationer. Kulturen i Västerbotten ska nå och angå alla invånare.

Konst och kultur är en kraft i samhället som sträcker sig långt utanför den traditionella kulturen och har stor betydelse för vår hälsa. Detta betyder för oss att kulturen har en bredare roll i samhällsutvecklingen. Ett välfungerande, rikt och varierat kulturliv är en förutsättning för en hållbar utveckling av vårt civilsamhälle. Kulturen kan bättre än något annat område i samhället föra samman människor och ge oss nya berättelser och vidga våra

perspektiv så att vi kan lära oss mer om oss själva, varandra och livet.

2. OMPRIORITERING INOM RAMEN FÖR REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDEN

Beslutad ram av regionfullmäktige till regionala utvecklingsnämnden uppgår till 448,7 mkr. Följande åtgärder och omprioriteringar föreslås för 2026.

Regionala utvecklingsnämnden (RUN)	2026 (mkr)
Minskad ambitionsnivå kring konstnärlig utsmyckning	-1
Annonsintäkter för försäljning av annonsplats på linjetrafik (intäktsökning)	-0,5
Minskad ambition externa relationer och strategisk platsutveckling	-2
Totalt	-3,5
Satsningar för att öka Västerbottens attraktionskraft	
Justering folkhögskolor för att följa SKR ÖK	1
Utökade medel för medfinansiering	1
Utökade medel för turism och infrastruktur	1,5
Totalt	3,5

3. FÖRSLAG TILL BESLUT

Att Godkänna upprättat förslag till nämndsplan